

Una medalla inèdita del Mil·lenari de Montserrat

MANUEL FORASTÉ

El monestir de Montserrat sofrí, al llarg del s. XIX, una sèrie d'adversitats que gairebé arribaren a suprimir el culte a la Mare de Déu.

Primer fou la Guerra del Francès (1808-1814) quan els soldats atacaren el cenobi com si fos una fortalesa militar, i després de conquerir-lo, l'expoliaren i destruïren.

Acabada la guerra hi tornaren els monjos amb moltes dificultats i es posaren a reconstruir l'abadia fins que es veïeren afectats per la nova Constitució que va autoritzar la desamortització, la incautació dels bens de l'església i la desaparició de les ordres religioses. El monestir va quedar tancat al culte des del 1835 fins al 1844.

Una vegada instal·lats de nou els monjos al Santuari es volgué commemorar com a desgreuge una gran festa que retornés la devoció del poble de Catalunya a la seva Patrona, la Verge de Montserrat, i l'abat Muntadas va tenir la idea de celebrar els mil anys del descobriment de la Mare de Déu a la Santa Cova.

Conta la llegenda que la Verge de Montserrat estava amagada en una balma de la muntanya i que per una sèrie de prodigis fou descoberta cap a l'any 880 en que s'inicià el culte a la Mare de Déu (encara que aquesta data no sigui científicament històrica).

Partint d'aquesta data es van preparar les festes del Mil·lenari de la Invenció de la Mare de Déu de Montserrat i es va nomenar una comissió encarregada de promoure els actes commemoratius. Aquesta junta estava presidida pel bisbe de Barcelona Josep M. d'Urquinaona i per l'abat de Montserrat Miquel Muntadas i agrupà un bon nombre de les més prestigioses institucions catalanes.

En una de les reunions es va resoldre d'encunyar una medalla per subvenir les despeses de tals esdeveniments.

Es tracta de la medalla descrita per Vidal i Quadras amb el núm. 14404 i que descriu així:

Anvers: SANCTA MARIA ORA PRO NOBIS. *La Virgen de Montserrat con el niño Jesús en brazos sentada de frente. El todo dentro de una orla de veinticuatro semicírculos.*

Revers: PRO • COMMEMORAT • MILLE • INVENT • MIRIFIC • IMAG • V • M • MONT-SERRAT VIII • KAL • MAII • MDCCCLXXX. *Escudo partido del abad y del Monasterio: debajo P. VIDAL. BARNA..*

Fig. 1

D'aquesta medalla n'existeixen dues variants segons el metall cosa que Vidal Quadras no refereix.

a: Exemplar en llautó amb les mateixes inscripcions i amb el mateix dibuix, variant solament en que aquesta porta un forat amb una anella per a poder-la portar penjada. En el cantell hi ha la inscripció CASTELLS

llautó 29 mil. 11 g.

b: Medalla de coure amb les mateixes característiques de la descrita per Vidal i Quadras variant solament el metall.

coure 29 mil. 11.6 g.

Hem arribat a la multitudinària celebració del Mil·lenari amb grans festes literàries i religioses que aplegaren a Montserrat tot Catalunya i en memòria d'aquesta data es va encunyar una bonica medalla commemorativa que és la que descriu l'autor esmentat amb el núm. 14.405.

Anvers: • AUSILIO DE LOS CRISTIANOS • ROGAD POR NOSOTROS • *La Virgen de Montserrat con el niño Jesús en brazos sentada de frente, entre nubes, rayos y seis ángeles: debajo P. VIDAL. BARNA.*

Revers: MEDALLA CONMEMORATIVA A LOS MIL AÑOS DEL DESCUBRIMIENTO DE LA VIRGEN DE MONTSERRAT EN LA SANTA CUEVA AÑO 1880 (*en nueve líneas*). Fig. 2.

AE 54 mil. 85 g.

D'aquesta medalla n'existeixen exemplars en plata amb les mateixes característiques.

a: Igual a l'anterior variant solament el metall

AR 54 mil. 52 g.

Ara, però, ha aparegut una altra medalla commemorativa del Mil·lenari de Montserrat de gran raresa ja que Vidal i Quadras no la conegué quan feia la seva valuosa col·lecció.

És aquesta.

Anvers: Imatge de la Verge de Montserrat vestida amb un matell sobreposat que dona la impressió de que la Verge està dempeus. Porta corona i aurèola formada per onze estrelles. A la bola del món de la mà

1

2

3

drete de la Mare de Déu, símbol de majestat, no hi ha el liri. Fons de muntanyes amb el monestir. Porta anella i contra-anella per anar penjada.

Revers: Al voltant, PRIMER MILENARIO. Al centre, 25 ABRIL 1880. Fig. 3.

AR 23 mil. 3,6 g.

No porta cap inscripció que la identifiqui amb la Mare de Déu de Montserrat però es pot catalogar per la seva famosa muntanya i per la llegenda ja descrita. Observem també que la Verge és molt diferent de les representacions de les medalles anteriors on apareix sense vestits afegits.

Una medalla desconeguda i que completa l'efemèrides montserratina de Mil·lenari de l'any 1880.